

Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet

Institut for Kultur, Sprog og Historie

Afdeling for Oversættelse og Tolkning

Oversættelseskritik af MIO's pressemeddelelser fra perioden juni 2021 - januar 2022

Sorlannguaq Petersen

Bachelorprojekt, 20 ECTS

Denne opgave indeholder 47.830 tegn med mellemrum (eksklusiv forside, indholdsfortegnelse, resuméer og bibliografi)

Vejleder: Marie Møller Udvang

Eqikkaaneq

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit sullissiviup MIO-p, Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaannik Kalaallit Nunaanni siammarterinissaq suliarisarpaa. Meeqqat illersuisuata tassani meeqqat inuusuttullu inuiaqatigiinni soqutigisaannik qulakkeerinnillunilu siuarsaanissaq suliassaasa ilagaat. Taassumalu tamanut ammasumik oqaaseqartarnermut tunngatillugu meeqqat inuusuttullu soqutigisaannik oqaaseqartarnissamut pisussaaffeqarpoq.

Meeqqallu pisinnaatitaaffiitut atugaannullu tunngasut oqariartuutigineqartut tusagassiuutinut nalunaarutitigut nalunaarusiatigullu saqqummiunneqartarput. Uanilu allaaserisami MIO-mit tusagassiuutinut nalunaarutit piffissami juuni 2021-mit januarimi 2022-mut tusagassiorfinnut nassiunneqarsimasut misissussallugit aamma nutserneqarnerisa isornartorsiornissaat soqutiginartissimavara.

Nutsikkanik isornartorsiuininni Katharina Reissip nutsikkanik isornartorsiuisarnermut tunngavissatut aalajangersarsimasai najoqqutaraakka. Reissip oqarnera naapertorlugu, tunngaviusut sisamat misissueqqissaarfiginerisigut, nutsikkanik isornartorsiuineq kinaassusersiunngitsoq pitsaasorlu anguneqarsinnaavoq. Siullermik allatap nutserneqartup suussusaa misissorneqassaaq, taannalu naapertorlugu nalilersorneqarpat piomasaaqat siulleg naammassineqassaaq. Aappaattut nutserneqartup nutsikkallu siunertaat assigiinngitsuusimappata, nutsikkami nutserisup siunertarineqartoq naapertorlugu nutserisimanersoq nalilersorneqassaaq, taamaaliornikkut tunngaviusut aappaat naammassineqassaaq. Pingajuattut inuit assigiinngitsumik paasinnittariaaseqartut, nassuiaariaaseqartut kinaassuseqartullu maluginiaraanni, aamma nutserisup isornartorsiuisullu inuup allap allataanik paasinninnertik malillugu suliaqarnerat arlaataluunniit eqqortuunerunnginnera eqqumaffigigaanni, tunngaviusut pingajuat naammassineqassaaq. Paasinnittariaatsinut tunngasut nalilersuineri ilanngunneqarsimappata, nutsikkamik isornartorsiuineq kinaassusersiunngitsut oqaatigineqarsinnaavoq.

MIO-mit tusagassiuutinut nalunaarutini isornartorsiuillunga tunngaviusut sisamat najoqqutaralugit misissuininni, kalaallisuunngortinneqartarnerisa naammaginangitsumik suliarineqartarsimani inerniliuppara. Ilaatigut oqaaseqatigiit qallunaatut tullerriarneqartarneri maliinnarlugit uniffimmit uniffimmut nutserisoqarsimani, oqaaseqatigiit kalaallisut atuartussanut naleqqussarlugit allanneqannginneri, allaaserineqartup isumaanik eqqunngitsumik nutserinerit aamma kukkunersiunerit amigaataasarneri pissutigalugit taama inerniliivunga.

Abstract

National Advocacy Center for children's rights MIO, works to spread awareness of the UN Convention on the Rights of the Children in Greenland. The Children's Spokesperson's job is to secure and promote the interests of children and young people in society. The Children's Spokesperson's obligation in relation to public statements is with children and young people.

Messages about children's rights and conditions are sent out via press releases and reports. In this assignment I have been interested in analyzing and translation criticism of press releases sent to the media from MIO from the period June 2021 - January 2022.

I have used Katharina Reiss' conditions for translation criticism, in my critic of the translations. According to Reiss, translation criticism is objective and proper when four conditions have been analyzed. First, the text type must be determined, and when it is examined according to that, the condition is fulfilled. The second condition is that, if translations have a different aim than the text being translated, the translation must be examined by how well they fulfill their aim. The third condition is fulfilled, when that the critic of a translation must know critic and translator have a different understanding, interpretation, and personality, and they are subjectively interpreting a text written by a third person. And as such one interpretation is not necessarily more correct than the other. Translation criticism can only be considered objective when the preceding subjective conditions have been considered.

Based on these four conditions, I conclude that the translations into Greenlandic have not been satisfying, in my translation criticism of press releases from MIO. Among others, the translator has followed the Danish syntax structure and comma-to-comma in his translation and has not adapted the text to the Greenlandic reader. I conclude such as there are semantic errors and lack of proofreading. In my translation critique, I have been aware that the translator may have a different interpretation, and this can be seen in my translation suggestions.

Indholdsfortegnelse

Indledning:.....	5
Problemformulering:	6
Metode og empiri:.....	7
Teori.....	8
Indledning til analyse:.....	12
Analyse	13
Konklusion:	25
Perspektivering:.....	27
Bibliografi:.....	28
Bilag:	29

Indledning:

For institutioner eller organisationer, der arbejder med forskellige opgaver, som har samfundets interesse, er det vigtigt at formidle om de ting man arbejder med eller har arbejdet med. Formidle for at give information til samfundet og eventuelt skabe debat eller forandring. Et af de mest effektive formidlingsmetoder er at sende pressemeddelelser til medierne, så informationerne kommer ud til befolkningen, som følger med i medierne. For at pressemeddelelser man sender, til medierne skal komme i betragtning til videreformidling, er det vigtigt at indholdet er aktuelt og relevant. Det er også vigtigt, at det man kommunikerer til offentligheden, fremstår fejlfrit, uden grammatiske fejl og slåfejl, for ikke at blive opfattet utroværdig eller inkompetent i sit arbejde.

Min interesse for at analysere pressemeddelelser fra børnerettighedsinstitutionen MIO, har udgangspunkt i, at jeg har modtaget meddelelserne, i forbindelse med mit tidligere arbejde som journalist og oversætter i Sermitsiaq.AG. Der har jeg bemærket, at de grønlandske oversættelser af pressemeddelelserne kan i nogle tilfælde være svære at forstå i forhold til de danske. Og på grund af det, har jeg i nogle tilfælde være nødsaget til at lave om på det oversatte tekster, og brugt tid på det, selvom vi har travlt med mange andre opgaver. Jeg har derfor undret mig over, om de afsendte pressemeddelelser har generelt de samme fejl, som jeg har studset over i mit tidligere arbejde.

På baggrund af denne undring har jeg valgt at undersøge og analysere en række pressemeddelelser fra perioden juni 2021 til januar 2022.

Problemformulering:

Jeg vil i denne opgave lave en oversættelseskritik uddrag af Børnerettighedsinstitutionens MIO's pressemeddelelser fra perioden (30.06.2021-24.01.2022) på baggrund af Katherina Reiss' oversættelseskritiske teori. Pressemeddelelserne er først skrevet på dansk og er oversat til grønlandsk (bekræftet via telefonopkald).

Problemstilling

1. Har grammatiske fejl og stavefejl påvirkning for troværdigheden af en virksomhed/institution?
2. Hvordan kan man sikre en oversættelse med mindst mulige grammatiske og stavefejl, så man mindsker sandsynligheden for at miste sin troværdighed, som virksomhed/institution?

Metode og empiri:

Til dette bachelorprojekt har jeg valgt at tage udgangspunkt i Katharina Reiss' oversættelseskritiske teori, og teorien ligger til grund for metoden i denne opgave. Ifølge hendes teori inddeles alle tekster i forskellige teksttyper, og afhængig af teksttypen kan man bedømme en oversat tekst, med særlige overvejelser. Jeg vil under teoridelen redegøre for Reiss' teori. Ud fra denne teori, vil jeg først bestemme hvilken teksttype pressemeddelelserne fra børnerettighedsinstitutionen MIO hører under, ved hjælp af dette vil jeg bedømme uddrag af de forskellige meddelelser.

Her vil jeg lave analyse og oversættelseskritik af en række pressemeddelelser fra MIO. For at afgrænse materialer der skal undersøges, har jeg besluttet at tage pressemeddelelser fra perioden juni 2021 til januar 2022. Jeg har valgt den periode, da det er mere aktuelle emner i pressemeddelelserne, end hvis jeg for eksempel havde valgt meddelelser fra tidligere år. Der er udsendt omkring 13 pressemeddelelser fra MIO i den periode, og børnetalsmanden bringer mange forskellige emner op i sine offentlige udtalelser, som: forskning i unges mentale helbred, psykisk vold, tabu om psykiske problemer, corona-ramte familier osv. Pressemeddelelsernes har en længde på typisk 1-3 sider.

Da jeg skulle til at lave denne opgave, var det også tanken at lave et spørgeskema. Her ville jeg gerne afdække, om grammatiske fejl i oversatte tekster påvirker læselysten hos læserne. Men jeg mente, at den undersøgelse kan være et selvstændigt bachelorprojekt. Derfor valgte jeg ikke at inkludere det i opgaven, da det ville blive for omfattende.

Teori

Translation Criticism - The Potentials and Limitations, Categories and Criteria for Translation Quality Assessment by Katharina Reiss

Jeg vil i den her bacheloropgave tage udgangspunkt i Katharina Reiss' oversættelseskritiske teori, beskrevet i *Translation Criticism - The Potentials and Limitations*, bogen der oprindeligt er skrevet på tysk fra 1971 og oversat til engelsk af Erroll F. Rhodes. Katharina Reiss (17. april 1923 – 16. april 2018) var en tysk lingvist og oversættelsesforsker¹.

Reiss stræber efter en objektiv oversættelseskritik. Og hvad mener hun med objektiv oversættelseskritik? Reiss mener, at man i stedet for blot at lave en negativ eller positiv vurdering af en oversættelse, skal man komme med nogle beviser. Det vil sige: komme med eksempler på det man kritiserer. Oversættelseskritikken skal formuleres direkte og åbenlyst, og kritikeren bør altid tage hensyn til andre subjektive muligheder. I en negativ kritik af en oversættelse, bør kritikeren prøve at fastslå, hvad der fik oversætteren til at begå den (påståede) fejl, eller hvordan det kunne have opstået, mener Katharina Reiss. På denne måde kan man få en bedre forståelse af oversætterens valg og oversættelsessituationen. Dermed kan oversættelseskritikeren komme med sit alternative oversættelsesforslag og komme med eksempler med forklaringer (Reiss s. 4)

Ifølge Katharina Reiss, skal man først undersøge forskellige perspektiver før man laver en samlet vurdering af en oversættelse. Oversættelseskritikeren bør begynde med at finde ud af, hvilken teksttype der er blevet oversat, og derefter overveje de sproglige og ikke-sproglige faktorer, som har betragtelig betydning for oversættelsesprocessen (Reiss s. 16). Herunder i de følgende afsnit skal jeg komme lidt ind på de forskellige teksttyper og oversættelsesmetoder, som bruges til at lave en objektiv oversættelseskritik.

Teksttyper og oversættelsesmetoder:

Ifølge Reiss, skal oversætteren først finde ud af hvilken tekst, det er der skal oversættes før man begynder at arbejde med det. Det skal kritikeren også gøre, for ikke at lave en uhensigtsmæssig vurdering af oversættelsen. Oversættelsesforskeren siger for eksempel, at det vil være en fejltagelse at bruge samme kriterier for bedømmelse af skønlitteratur, *pulp fiction* genren eller en brugermanual (Reiss s. 16) Alle tekster er karakteriseret med teksttyper, altså typologier, og Katharina Reiss kategoriserer tekster i tre dele: informative, ekspressive og appellative tekster. I en

¹ Wikipedia, Katharina Reiss, site: https://en.wikipedia.org/wiki/Katharina_Reiss (02.04.2022)

tekst vil hele teksten naturligvis ikke altid udelukkende være tilegnet til en enkelt funktion, i praksis er der konstante kombinationer og overlapninger af alle tre elementer. Men der vil som regel være en dominerende teksttype i en tekst. Udover de ovennævnte tre teksttyper, nævner Reiss også en fjerde teksttype, nemlig audio-mediale tekster. Disse tekster er for eksempel sange og manuskripter til skuespil, og er skrevet for at være talt eller sunget, som høres i radio eller set på tv/teater (Reiss, s. 25-27).

Under de *informative* tekster er der mange forskellige teksttyper: pressemeddelelser, nyheder, kommentarer, brugsvejledninger, officielle dokumenter, faglitterære værker og afhandlinger m.m. De er indholdsorienterede tekster, og kendetegnende for dem er, at de informative tekster har en effektiv kommunikation og præcision som hensigt. Ifølge Reiss, bør de indholdsorienterede tekster oversættes og bedømmes, på baggrund af deres semantiske, grammatiske og stilistiske elementer. Hvis et emne og dets væsentligste indhold er fuldt ud oversat i dets helhed, skal oversættelsen anses som tilfredsstillende. Det er også vigtigt, at teksten oversættes i sin indholdsmæssige helhed og stemmer overens med de sproglige normer samt uskrevne regler i sprogbruget der gælder på målsproget (TL), så læseren kan forstå teksten på sit eget sprog (Reiss s. 27-31).

Ekspressive tekster har mere kunstneriske udtryk, og der fokuseres mere på deres udtryk og form. For at oversætte og bedømme denne teksttype, skal man kigge efter deres æstetiske, stilistiske, semantiske og grammatiske indhold. Ifølge Reiss, skal man naturligvis ikke oversætte slavisk direkte fra SL-teksten (SL står for Source Language, oprindelig tekst) til TL-teksten (TL står for Target Language, målsproget), og stræbe efter at overføre ækvivalenserne til TL-teksten. Det vil sige, at der skal være mere fokus på den oprindelige tekst man skal oversætte (Reiss s. 31-38).

Appellative tekster er typisk, reklamer, propaganda, satire, politiske taler og prædikener. Kendetegnende for dem er, at de har til formål at påvirke modtageren til, at gøre nogle bestemte handlinger. Det kan for eksempel være, en reklame for en ny mobil, vil gerne få modtageren til at købe produktet, eller politikerne vil gerne have vælgerne til stemme på dem gennem deres valgtaler. For at oversætte appellative tekster, skal man lægge vægt på at overføre SL-tekstens formål i TL-teksten. De skal således bedømmes på, om oversætteren er lykkedes med at gengive formålet (Reiss s. 38-43).

Audio-mediale teksttyper er som nævnt ovenfor, sange og manuskripter, som er uadskillelig en del af andre medier; radio, tv. Ifølge Reiss bør de oversættes efter og bedømmes på, om de har samme effekt på modtageren efter oversættelsen i deres respektive medier (Reiss s. 43-47).

Lingvistiske elementer:

Ifølge Katharina Reiss kan man begynde at undersøge de lingvistiske elementer, når man har bestemt hvilken teksttype man arbejder med. Her skal man undersøge i detaljer, hvordan oversætteren har i oversættelsesprocessen, arbejdet med de karakteristiske sproglige træk fra det oprindelige sprog til TL-teksten, dermed se om det passer til konteksten (Reiss s. 48). Her skal kritikeren undersøge oversættelsen, ved at se på de lingvistiske elementer, som er: semantisk ækvivalens, leksikale elementer, grammatisk korrekthed og stilistiske korrespondens (Reiss s. 66).

Ifølge oversættelsesforskeren Reiss, er semantisk ækvivalens meget vigtig faktor for at bevare tekstens originale indhold og betydning. Her skal man undersøge om oversætteren har set på termernes konnotationer og homonymer, og har valgt det rette term på TL-teksten. For at bestemme semantisk ækvivalens skal konteksten undersøges, for det er her man tydeligt kan se, hvad forfatteren af teksten mener med de sagte ord (Reiss s. 53).

I forhold til leksikale elementer må kritikeren finde ud af, om dele af den oprindelige tekst er blevet tilstrækkeligt overført til målsproget på det leksikale niveau. Her gælder det om at oversætte tekniske termer, særlige idiomer, homonymer, ”falske venner”, ikke oversættelige ord, metaforer, ordspil, ordsprog etc. på tilstrækkelig måde (Reiss, s. 58). Ifølge Reiss, at ordspil på det leksikale plan behøver ikke efterlignes i informative tekster, mens en parallel gengivelse kan være vigtig ved oversættelse af andre teksttyper (Reiss, s. 59).

Ved vurderingen af en oversættelse med hensyn til de rent grammatiske, efterspørges der korrekthed i oversættelsen, man bør tilpasse sig TL-sprogets normer med hensyn til syntaks og morfologi, medmindre der er en eller anden altoverskyggende faktor i teksten eller særlige forhold (Reiss, s. 60).

Med hensyn til de stilistiske elementer handler det om forfatterens skrivestil, og hvordan dette skal overføres. Hvis for eksempel forfatteren repeterer, skal dette repeteres i både ekspressive og appellative tekster. Kritikeren skal ifølge Reiss, undersøge oversættelsen med hensyn til hvert af disse lingvistiske, de semantiske for ækvivalens, de leksikale for tilstrækkelighed, de grammatiske for korrekthed og de stilistiske til korrespondance. Der skal lægges vægt på, hvordan hver af disse elementer relaterer sig ikke kun til hinanden, men også til kravene til deres teksttype (Reiss, s. 63-66).

Ifølge Reiss, har de ekstra-lingvistiske faktorer en stor indflydelse på oversættelsen. De ekstra-lingvistiske faktorer har at gøre med ekstra-lingvistiske forhold, der påvirker sproglige former. Man kan betragte dem på tre dele: Sætningen, teksten og situationen. Disse tre spiller sammen i oversættelsen (Reiss, s. 67-68).

Objektive og subjektive begrænsninger:

Når oversættelsen er langt fra SL-teksten og ikke er, kan man ikke længere bruge de førnævnte elementer og faktorer til at lave en oversættelseskritik. Dette sker for eksempel, når oversættelsen har en speciel funktion. Det vil for eksempel sige, at oversættelsens formål kan være noget andet end SL-teksten og henvender sig til en anden målgruppe (Reiss, s. 89). Denne form for oversættelse er funktionel oversættelse, og ifølge Reiss, bør oversætteren eller udgiveren af teksten give en fingerpeg om, hvordan kritikeren kan tilpasse sin bedømmelse i forhold til teksten (Reiss, s. 105).

En anden faktor i en oversættelse er subjektiv, som kan give anledning til betydelige forskelle mellem en original tekst og en kildetekst version. Det har at gøre med oversætterens personlighed, som uundgåeligt sætter sit præg på oversættelsen. Der kan nemlig aldrig være to identiske oversættelser af samme tekst, uanset hvilken teksttyper der er tale om (Reiss, s. 91). Hver oversættelse vil være præget af oversætterens personlighed, historiske rammer tid og rum, oversætterens fortolkning, uddannelsesniveaue er subjektive begrænsninger for effektiviteten af oversættere. Derfor kan man ifølge Reiss, ikke lave en decideret bedømmelse.

Oversættelseskritikeren bør fortolke teksten, og pointere de afvigelser der er i oversætterens og sine egne fortolkning, og komme med sin egen alternativ oversættelsesforslag (Reiss, s. 107-113).

Katharina Reiss konkluderer i sin teori, at oversættelseskritik er kun mulig, af personer som har kendskab til både TL-teksten og SL-teksten, der er i stand til at sammenligne oversættelsen direkte til den originale tekst. Oversættelseskritik kræver en sammenligning af TL-teksten og SL-teksten (Reiss s. 2, 3). Ifølge Reiss bør efterkritikken af en oversættelse aldrig foretages ensidigt og udelukkende på grundlag af dens form på TL-teksten. Hun laver eksemplet, hvis værket er en roman, kan oversættelseskritikeren antage, at det er en let fiktion, mens oversætteren i virkeligheden ikke har været i stand til at sammensætte tekstens elementer, struktur og stil. Ifølge hende, er en endelig bedømmelse er kun mulig, hvis dens utilstrækkeligheder også kan observeres og påvises i kilden af oversættelsen (Reiss s. 9-10).

I korte træk, er Reiss' konklusion, at 1) oversættelsen skal være undersøgt i henhold til teksttypen, lingvistiske elementer, og pragmatiske elementer, 2) funktionelle oversættelser skal vurderes med hensyn til de tilpasninger der er i oversættelsen, 3) man skal tage hensyn til, at der er tale om mennesker med forskellige forståelse, fortolkning og personlighed, og derfor giver både oversætter og kritiker en subjektiv udlægning af deres respektive opfattelser af hvad en tredje part har skrevet, og endelig 4) er en oversættelseskritik er kun objektiv såfremt den tager hensyn til subjektive begrænsninger (Reiss 114).

Indledning til analyse:

De pressemeddelelser fra MIO, som jeg skal analysere, er primært informative tekster. Men der er også appellative faktorer i meddelelserne. For det første, hører pressemeddelelser under informative teksttyper ifølge Katharina Reiss, de er indholdsorienterede tekster, og kendetegnende for dem er, at de har en effektiv kommunikation og præcision som hensigt.

For det andet, er der nogle appellative faktorer i børnerettighedsinstitutionens pressemeddelelser, idet målet med dem er, at børnetalsmanden vil f.eks. have politikerne eller ansvarlige myndigheder og befolkningen skal gøre noget ved de problemstillinger der påpeges. Kendetegnende for appellative teksttyper er nemlig, de har til formål at påvirke modtageren til, at gøre nogle bestemte handlinger i forhold til egne ønsker.

For at oversætte og bedømme informative tekster, skal man have fokus på de semantiske, grammatiske og stilistiske indhold. Det vil sige, teksten oversættes i sin helhed og er i korrespondance med de sproglige normer der gælder på TL-teksten, så læseren kan forstå teksten på sit eget sprog. Det er de tre ovenstående nævnte elementer, jeg vil fokusere på i mine analyser af pressemeddelelserne.

Når man læser de valgte pressemeddelelser til opgaven, med hensyn til de stilistiske, er de skrevet til medierne, og dermed alle i samfundet, som læser, hører og ser Qanoroq/nyhederne. Skrivestilen og sprogbruget i meddelelserne er præget af saglighed og hverdagssprog, ikke fagspecifikt, og er nemt at forstå for mediebrugerne.

Med hensyn til de pragmatiske forhold, er pressemeddelelserne sendt fra Børnerettighedsinstitutionen MIO, og børnetalsmanden Aviâja Egede Lynge som afsender af meddelelserne. Børnetalsmanden har til opgave at sikre og fremme børn og unges interesser i samfundet med udgangspunkt i FN's Børnekonvention, på denne baggrund kan hun anses for at

være en troværdig afsender i de emner hun bringer op i medierne. Målgrupperne er beslutningstagerne Naalakkersuisut, Inatsisartut, kommunerne og myndigheder der arbejder med børn og unge, og ikke mindst den grønlandske befolkning, som skal være med til at sikre børnenes rettigheder bliver overholdt i forhold til FN's Børnekonvention.

For at analysere pressemeddelelserne vil der benyttes tekstbokse, som skal gøre det nemmere at have overblik og sikre verificerbare eksempler, så bedømmelsen af oversættelserne gennemføres objektiv. Herefter vil jeg komme med mine alternative oversættelsesforslag og redegøre for dem under tekstboksene.

I analysen skal der primært tages hensyn til de semantiske, grammatiske og stilistiske indhold. Herunder grammatisk korrekthed, og om oversættelserne er tilpasset til TL-sprogets normer med hensyn til syntaks og morfologi.

Det vigtigt at understrege, at de alternative oversættelsesforslag, der præsenteres i analysen ikke skal betragtes afgørende. Det er blot nogle eksempler for observationer, der kan være ulemper ved oversættelserne. Men her vil jeg også komme med nogle eksempler på, hvor oversættelsen har været godt.

Analyse

I de tre følgende tekstbokse (1, 2 og 3), er analysematerialet fra én pressemeddelelse fra børnerettighedsinstitutionen MIO, fra d. 30. juni 2021 (Se bilag 1).

Tekstboks 1	
Pressemeddelelse 1, bilag 1	Oversættelse
Børnetalsmand: Tiltrængt med forskning i unges mentale helbred	Meeqqat illersuisuat: Inuusuttut tarnikkut peqqissusaat pisariaqarluinnalersimavoq misissortissallugu
Alternativ oversættelse	
Meeqqat illersuisuat: Inuusuttut tarnikkut peqqissusaannik misissuineq pisariaqarsimasoq	

I den første pressemeddelelse, har jeg til at starte med analysen taget et uddrag fra overskriften, hvor jeg har bemærket et par ting i den korte sætning.

Ordet *tiltrængt*², som er markeret med gult, som er oversat til *pisariaqarluinnalersimavoq*, har jeg ændret til *pisariaqarsimasoq*. I TL-teksten kan den blive misforstået sådan, at nu har man brug for en forskning i unges mentale helbred, selvom der er tale om en forskning, der allerede er udgivet i meddelelsen. Oversætteren har måske ikke været opmærksom på, at ordet *tiltrængt* bliver brugt især i præteritum participium³ altså som tillægsord til noget som allerede er sket, i denne tilfælde en rapport der er udkommet.

I oversættelsen bemærkes det også, at overskriftens syntaktiske opbygning kan lyde lidt uordentligt. Ordene *pisariaqarluinnalersimavoq* og *misissortissallugu* er byttet rundt, fordi en af grundreglerne for ordstilling er, at sætninger skal være skrevet på subjekt-objekt-verbum. Der er dog den undtagelse, hvor verber i kontemporektiv modus kan komme efter superordinate verber som en tilføjelse (Bjørnum, s. 165).

Tekstboks 2	
Pressemeddelelse 1, bilag 1	Oversættelse
<p>Børnetalsmand Aviâja Egede Lyngge har i flere år efterlyst forskning i unges mentale helbred. Derfor er hun tilfreds med den ny rapport om mental sundhed, fordi unge for første gang nu indgår i forskningen: ”Nu er der ikke længere nogen undskyldning for ikke at handle”, siger hun.</p>	<p>Meeqqat illersuisuata Aviâja Egede Lyngge ukiuni arlalinni ujartortuarsimavaa inuusuttut tarnikkut peqqissusaat misissortittariaqartoq. Tarnikkut peqqissuseq pillugu nalunaarusiaq nutaaq saqqummeqqammersoq naammagilluarpaat takkussimammat, inuusuttut perngaataasumik ilisimatusarnikkut misissuinermi ilaatinneqarmata: ”Tassa utoqqatsissutissaaruppugut qanoq iliuuseqarnissatsinnut”, meeqqat illersuisuata oqarpoq.</p>
Alternativ oversættelse	
<p>Inuusuttut tarnikkut peqqissusaannik misissuisoqarnissaa meeqqat illersuisuata Aviâja Egede Lyngge ukiuni arlalinni ujartortarpaat. Taamaammat tarnikkut peqqissuseq pillugu nalunaarusiaq nutaaq nuannaarutigaa, inuusuttut siullermeerlutik ilisimatuutut misissuinermit</p>	

² Oqaasileriffik: <https://oqaasileriffik.gl/ordbog/?lex=172042>

³ Den danske ordbog: infinit bøjningsform af verber som i dansk og andre sprog kan bruges som passivt adjektiv (fx *røget fisk*) og til at danne sammensatte verbalformer med (fx *har skrevet*, *blev stjålet*), https://ordnet.dk/ddo/ordbog?subentry_id=59007869&query=pr%C3%A6teritum+participium

ilanngunneqarnerat pissutigalugu: ”Maanna iliuseqarnissamut utoqqatsissutissaaruppoq”, taanna oqarpoq.

I ovenstående tekstboks bemærkes det, at der i oversættelsen mangler possessive endelser, som ses tilføjet med blå bogstaver. I dette tilfælde skal der være *-p* endelse i possessor *Aviâja Egede Lynge*, og possessums tal i *meeqqat illersuisuat*, skal der tilføje *-a* i endelsen. Possessor er et nomen (et substantiv, et navn eller pronomener), som står i relativ, og possessum har en possessiv endelse (Bjørnum, s. 86).

Det virker til, at oversætteren har brugt ord til ord oversættelse i den sætning (markeret med gul), og har fulgt ordenes opbygning fra den danske tekst. Det er uhensigtsmæssigt, da det kan resultere i en kludret sætning på grønlandsk, som skaber irritation hos læseren, da man først skal tænke sig om, for at tilegne sig informationerne i teksten.

I ledsætningen med den grønne markering, bemærkes det, at *tilfreds* oversat til *naammagilluarpa*, ækvivalent på dansk med *er meget/rigtigt tilfreds* med det, pga. verbets bøjning *-gilluarpa*. Jeg har i stedet for det, kommet med forslaget *nuannaarutigaa*, på baggrund af ordets⁴ betydning i den danske ordbog og konteksten i teksten, da børnetalsmanden er glad for den nye rapport. Jeg bemærker også, at oversætteren har brugt ordet *saqqummeqqammersoq*, altså ny udkommet. Det er i min mening ikke nødvendigt at inkludere, da man har allerede skrevet *nutaaq* i den sammenhæng.

I ordet med lilla markering, har oversætteren i min mening lavet en unødvendig bøjning med *-taasumik*, da *for første gang* – på grønlandsk *pernarluni*⁵ kan være *pernarlutik* i flere tal. Men for at tilpasse den til i dag, har jeg oversat den med *siullermeerlutik*, da *pernarluni* kan være lidt gammeldags, hvis det ikke handler om første fangst af dyr.

I teksten med grå markering, lægger jeg mærke til, at oversætteren har skrevet ”Tassa utoqqatsissutissaaruppugut...”, ækvivalent med: ”Vi har ikke længere nogen undskyldning...”, mens der i SL-teksten er skrevet: Nu er der ikke længere nogen undskyldning... Jeg ved ikke hvad der har fået oversætteren til at oversætte det sådan, måske har vedkommende ikke været fokuseret

⁴ tilfreds, den danske ordbog: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=tilfreds>

⁵ pernarluni, daka: <https://iserasuaat.gl/daka/daka?l=0&a0=&a1=&e0=&e1=>

på SL-teksten og har skrevet hvad der falder ind i sit hoved. Det kan skyldes tidspres, hvor oversættelsen har været en hasteopgave.

Og den sidste bemærkning i tekstboksen er, at der TL-teksten er skrevet *meeqqat illersuisuat oqarpoq*, selvom der er skrevet; *siger hun* i SL-teksten og ikke børnetalsmanden.

Tekstboks 3	
Pressemeddelelse 1, bilag 1	Oversættelse
<p>”Rapporten bekræfter MIO’s rejserapporter og det, som fagfolk og store dele af den voksne befolkning har vidst i mange år: Alt for mange børn og unge vokser op i mistrivsel og det skaber psykiske udfordringer langt ind i voksenlivet...”</p>	<p>”Nalunaarusiami uppernarsarneqarpoq MIO’p angalasarnermini nalunaarusiaani allaaserisartakkavut, aamma inersimasut amerlanerpaartaat ukiorpaalunni nalunngeriigaat: Meeqqat inuusuttullu amerlavallaartut atugarissaarnatik alliarortarput tamannalu tarnikkut unamminartunik pilersitsisarpoq allaat inersimasunngoreeralutik nassatarisarlugit...”</p>
Alternativ oversættelse	
<p>”MIO-p angalanernit nalunaarusiaasa aamma suliaqartut innuttaasullu inersimasut amerlasuut ukiorpassuarni ilisimariigaat nalunaarusiap uppernarsarpai: Meeqqat inuusuttullu amerlavallaat atugarliorlutik peroriartortarput, tamannalu aamma inersimasunngoreernermi tarnikkut unamminartunik pilersitsisarpoq...”</p>	

I ovenstående tekstboks bemærker jeg flere fejl og mangler i oversættelsen. For det første, er der i børnerettighedsinstitutionens navn MIO, blevet benyttet apostrof i den grønlandske oversættelse (markeret med rødt). Det er en grammatisk fejl. Ifølge et referat⁶ fra personnavne nævnet i Oqaasileriffik, bliver apostrof ikke benyttet i navne på grønlandsk. Apostrof bliver kun benyttet i forkortede grønlandske ord, som; nuan’, ajunng’.⁷ Den fejlbrug af apostrof fremstår i mange

⁶ Referat, se punkt 3. b.: [https://oqaasileriffik.gl/wp-content/uploads/2011/02/IAA%20-%20051109%20\(gl\).doc.pdf](https://oqaasileriffik.gl/wp-content/uploads/2011/02/IAA%20-%20051109%20(gl).doc.pdf)

⁷ Oqaasileriffik: <https://oqaasileriffik.gl/2019/03/05/inangiisoq-aamma-kittoraat/>

pressemeldelser, der er afsendt til pressen fra MIO. Jeg har i mit forslag til oversættelse benyttet bindestreg: MIO-p.

Men jeg undrer mig også over, hvorfor navnet MIO bliver skrevet med store bogstaver. Så vidt jeg kan læse frem til er MIO ikke en forkortelse af flere ord, som f.eks. KNAPK (Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat). Forkortelser af navne på organisationer eller foreninger er udbredt, og når man skriver forkortelser, skal man benytte bindestreg, som: KNAPK-mi eller KNR-imi. Man behøver ikke at bruge bindestreg i navne: *Aviâja Egede Lyngep*, *Nuummi* (Nuuk), derimod skal man benytte bindestreg i navne, som kan misforstås, f.eks. *Asiami*: Asiaq-mi, Asia-mi. Det vil være passende at skrive: Mio-mi. Men det er nok en beslutning fra børnerettighedsinstitutionen, at navnet skal skrives med store bogstaver.

I sætningen med den gule markering, kan det bemærkes at valget på syntaksopbygningen i oversættelsen lyder uordentligt. Her har oversætteren valgt til at begynde med, at oversætte sætningen, ved at følge den danske tekst komma til komma og ord-for-ord. TL-teksten begynder med *rapporten bekræfter*, det gør SL-teksten også. I forslaget til oversættelsen har jeg lagt det til sidst i sætningen.

Her er det også værd at bemærke, at oversætteren har valgt at skrive *allaaserisartakkavut* – ækvivalent med *som vi har skrevet om*, som referer til MIO's rejserapporter. Det er en betydelig semantisk fejl, og er unødvendig tilføjelse, og strider imod en korrekt oversættelse og gengivelse af SL-teksten. Derimod har oversætteren ikke inkluderet *fagfolk* i oversættelsen, som jeg har oversat til *suliaqartut*.

Et af beviserne for, at oversættelsen er oversat ord-for-ord metode er, at *store dele af den voksne befolkning* er oversat til *inersimasut amerlanerpaartaat*, i stedet for *inersimasut amerlanerpaartaasa*. Substantivet *voksne* som er i possessiv relativ 3. p. pl. (Bjørnum, s. 193) skal have en bøjning med *-aasa* på grønlandsk. Hvis det var i possessiv absolutiv var det i orden at skrive *amerlanerpaartaat*. Konsekvensen af denne oversættelsesmetode er, at det bliver en talesprogsagtig oversættelse, som giver en hakkende fornemmelse, når man læser teksten.

I sætningen med lyseblå fremhævning, er til gengæld oversat godt med hensyn til syntaksopbygningen. Men *mistrivsel* er oversat til *atugarissaarnatik*, stammeordet er *atugarissaarneq* ækvivalent til velfærd, oversætteren har med endelsen *-natik* gjort betydningen negativ. Jeg har derfor oversat den til *atugarliorlutik*, som betyder det samme som *mistrivsel*. Det er

også værd at bemærke, at oversættereren har oversat *vokse op* til *alliartortarput*, stammeordet er *allivoq* ækvivalent til vokse, bliver stor; bliver større. Det vil være mere semantisk og grammatisk korrekt at skrive *peroriartortarput*, som er ordet for børn og unge vokser op.

Afslutningsvis til den sætning, lægger jeg også mærke til oversættelsen af **og det skaber psykiske udfordringer langt ind i voksenlivet...** som er oversat til **tamannalu tarnikkut unamminartunik pilersitsisarpoq allaat inersimasunnogreeraluarlutik nassatarisarlugit...**, hvis man oversatte den grønlandske tekst tilbage til dansk, vil det lyde i den her retning: og det skaber psykiske udfordringer, at de tager det med endda i voksenlivet. Derfor har jeg kommet med en alternativ oversættelse til det, som ses i tekstboksen.

Tekstboks 4	
Pressemeddelelse 2, bilag 2	Oversættelse
<p>De fleste af borgernes henvendelser til MIO handler om kommunernes sagsbehandling, forældremyndighedssager, skolerelaterede sager, seksuelt misbrug og vold, anbragte børn samt henvendelser om underretninger og kommuneres tilsyn.</p>	<p>Innuttaasut MIO-mut saaffiginnissutaasa amerlanerpaartaat kommunit sullissinerinut, angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu sulianut, sulianut atuarfinnut attuumassuteqartunut, kinguaassiutigut atornerluinermut kiisalu nakuusernermut, meeqqanut inissinneqarsimasunut, nalunaarutiginninnerit pillugit saaffigininnernut kiisalu kommunit nakkutiginninnerannut tunngasuupput.</p>

I ovenstående tekstboks ses, et vellykket komma-til-komma oversættelse.

Tekstboks 5	
Pressemeddelelse 2, bilag 2	Oversættelse
<p>Typiske henvendelser til MIO</p> <p>Henvendelserne kommer fra borgere, der oplever lange svartider på sagsbehandling eller end ikke modtager svar på deres henvendelser til kommunen. De kan for eksempel dreje sig om børn, der fjernes fra deres forældre uden varsel, hvorefter forældrene ikke får svar på deres henvendelser til kommunen. MIO får også henvendelser fra borgere, der oplever, at Politi eller fagfolk ikke reagerer på underretninger, selv om de har skærpet underretningspligt</p>	<p>MIO-mut saaffiginnissutaakkajuttut</p> <p>Saaffiginnissutit innuttaasunit, kommunit sullissineranni akissutisinissamut sivisuumik utaqqisunit imaluunniit kommunimut saaffiginninnerminni akissutisisimannngitsunit takkuttarput. Assersuutigalugu meeqqanut nalunaaruteqaqqaarani angajoqqaaminniit arsaagaasunut, tamatumalu kingorna angajoqqaat kommunimut saaffiginnikkaluarnerminni akissutisinninnerannut tunngasinnaapput. MIO aamma innuttaasunit Politiinut imaluunniit sullissisunut, sukannersumik nalunaarutiginninnissamut pisussaaffeqaraluartunik nalunaarutiginninnernik qisuariaateqanngitsunik misigisaqartunit saaffiginnissutaasarput.</p>

I tekstboks 5 ses et godt eksempel på en god oversættelse. TL-teksten er skrevet semantisk og grammatisk korrekt.

Tekstboks 6	
Pressemeddelelse 2, bilag 2	Oversættelse
<p>”Det her er de mest typiske henvendelser til MIO”, siger Aviâja Egede.</p>	<p>”Tassa MIO-mut saaffiginnissutigisartakkat tamakku nalinginnaasuunerpaapput”, Aviâja Egede Lyngø taama oqarpoq.</p>

I tekstboks 6 ses, at oversætteren gjort brug af bindestreg i *MIO-mut*, til forskel fra den analyserede tekst i tekstboks 3. Det bemærkes dog, at der i SL-teksten udeladt efternavnet *Lynge*, mens man i oversættelsen har skrevet *Aviâja Egede Lynge*.

Tekstboks 7	
Pressemeddelelse 3, bilag 3	Oversættelse
Håber, at samme ide kan brede sig til andre byer og bygder	Neriuppoq, isumassarsiaq illoqarfinnut nunaqarfinnullu allanut siammarterumaatoq
Alternativ oversættelsesforslag	
Isumassarsiaq illoqarfinnut nunaqarfinnullu allanut siammarterumaartoq neriutigineqarpoq	

Ovenstående tekst er taget fra en underoverskrift i en pressemeddelelse. Her bemærkes det, at der er en slåfejl: *siammarterumaartoq*, rettelsen skrevet med rødt. Den slags slåfejl kan skyldes, at oversætteren ikke har lavet en kritisk læsning af sit arbejde, eller ikke fået oversættelsen korrekturlæst af anden, før den blev sendt ud til medier. Den slags slåfejl, kan elimineres ved kritisk læsning eller korrekturlæsning af oversættelsen, og tilmed er der mulighed for stavekontrol på grønlandsk via *kukkuniii*at. *Kukkuniii*at kan installeres til word-programmet og kan være et godt redskab til at finde slåfejl. Men det skal nævnes, at *kukkuniii*at ikke altid fungerer så godt som for andre sprog, da det kan i nogle tilfælde komme med ukorrekte løsningsforslag. At der opstår, den slags slåfejl i en oversættelse kan skyldes, at oversætteren har arbejdet under tidspres, grundet kort tidsfrist til aflevering af opgaven. Nogle opgaver kan nemlig komme som hasteopgaver, og resultere i ikke grundig udført arbejde.

Tekstboks 8	
Pressemeddelelse 4, bilag 4	Oversættelse
Børnetalsmand <i>Aviâja Egede Lynge</i> finder det slående, hvor lidt fokus, der er på at spørge målgruppen, som meget af selvmordsproblematikken handler om: De unge.	<i>Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lynge</i> tupigivaa, sooq ukkatarineqannginersoq, anguniakkatut sammisami; inuusuttut imminnut toqunnissamik eqqarsartumik tunngasumik aperineqartannginnerat.

<p>”De unge véd jo, hvad det drejer sig om og hvordan de gerne vil hjælpes. Spørg dem dog.” opfordrer hun Selvstyret.</p>	<p>”Inuusuttut tassaammata ilisimasaqartut, sunarpiaq pineqarnersoq aamma qanoq ikiorserneqarsinnaanerlutik. Qaa, aperiniarsigit”, namminersornerusunut kajumissaarivoq.</p>
<p>Alternativ oversættelsesforslag</p>	
<p>Imminut toquttarneq pillugu ajornartorsiummi sullinniakkat annertuumik pineqartut: Tassa inuusuttut aperineqarnissaasa taama ukkatarineqangitsiginerat, meeqqat illersuisuata Aviâja Egede Lyngep tupigivaa.</p> <p>”Inuusuttummi sumut tunnganersoq qanorlu ikiorneqarusunnerlutik nalunngilaat. Qaa aperiniarsigit.” Taanna Namminersorlutik Oqartussanut taama kajumissaarivoq.</p>	

I ovenstående tekstboks 8, går fejlen med manglen på possessor og possesum igen, hvor der i ”Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lyngep tupigivaa” mangler angivelse af possessor i endelserne (tekst markeret med gult). I mit forslag til oversættelse har jeg skrevet: “meeqqat illersuisuata Aviâja Egede Lyngep tupigivaa”. Angivelserne af possessor markeret med grønt.

Desuden bemærkes det også, at man i oversættelsen har fulgt den danske tekst i forhold til syntaksopbygningen igen, ligesom vi har set i andre tekstbokse, hvilket gør det meget svært at forstå teksten. Komma-til-komma oversættelse er benyttet i TL-teksten, det fungerer ikke i ovenstående tekst, og medvirker til en hakkende læsning. Til alternativ oversættelse har jeg byttet rundt på ledsætningerne med gul og blå markeringer, så der bliver mere flow i sætningen, og dermed gjort teksten mere forståelig.

Med hensyn til sætningen der er markeret med blå, er det meget svært at forstå hvad der bliver sagt, i forhold til SL-teksten. Semantisk set har oversætteren ikke gengivet teksten korrekt, når man læser TL-teksten. Hvis man oversætter den grønlandske tekst til dansk, kan det være ækvivalent til: *målet i emnet; at unge ikke bliver spurgt med tanke om selvmord*. Det er ikke semantisk korrekt, når man sammenligner det med SL-teksten. Ifølge Reiss’ oversættelseskritiske teori, skal man stræbe efter at oversætte de informative tekster semantisk, grammatisk og leksikalsk korrekt, som tidligere nævnt i teoridelen af denne opgave. Det kan man ikke sige er tilfældet i tekstboks 8.

I oversættelsen med lilla markering, har oversætteren også valgt at oversætte lidt ved siden af den originale tekst. Oversat tilbage til dansk, betyder det således: *De unge er jo dem, der ved præcis*

hvad der er tale om og hvordan de kan hjælpes. Semantisk set er betydningen umiddelbart ikke langt fra den danske tekst, men jeg har skrevet mit bud på oversættelsen, som kan læses i tekstboksen.

Endvidere bemærkes et slåfejl i ukkatarineqannginnersoq, rettelse markeret med rødt. Derudover har oversætteren oversat *Selvstyret* til *namminersornerusunut*, det korrekte er *Namminersorlutik Oqartussat*. Oversætteren er måske vant til at omtale *Namminersornerullutik Oqartussat*, altså Hjemmestyret på dansk, og derfor har skrevet *namminersornerusunut*. Hjemmestyret er dog blevet erstattet af *Selvstyret* i 2009.

Tekstboks 9	
Pressemeddelelse 4, bilag 4	Oversættelse
<p>Børnetalsmand Aviâja Egede Lyng mener ikke, at Naalakkersuisuts nye handleplan mod vold i nære relationer er nok: ”Som det er i dag, så er det lovligt at udøve psykisk vold, netop fordi der ikke er en lov mod psykisk vold. Det er især problematisk, fordi psykisk vold er ødelæggende for børns og unges selvværd og evne til at klare sig videre i livet. Derfor er det på tide, at der laves en lovgivning mod udøvelse af vold” mener hun.</p>	<p>Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lyng isumaqanngilaq, Naalakkersuisut qanigisariinni persuttaasarneq akiorniarlugu iliuusissatut pilersaarutaat nutaaq naammaginartooq: ”Ullumikkut tarnikkut persuttaasarneq inatsisitigut unioqqutitsinerunngilaq, tassa tarnikkut persuttaaneq akiorniarlugu inatsiseqanngimmat. Tamanna annermik ajornartorsiutaavoq, tarnikkut persuttaaneq meeqqat inuusuttullu imminnut naleqartinnerannut kiisalu inuunerup ingerlateqqinnissaanut piginnaasaannut aseruisarmat. Taamaattumik piffissanngorpoq, tarnikkut persuttaasarneq akiorniarlugu inatsisiliortoqarnissaa” taama isumaqarpoq.</p>
Alternativ oversættelsesforslag	
<p>Qanigisariinni persuttaasarneq akiorniarlugu Naalakkersuisut iliuusissatut pilersaarutaat nutaaq naammaginangitsoq, meeqqat illersuisuat isumaqarpoq: ”Ullumikkut tarnikkut persuttaasarneq inatsisitigut unioqqutitsinerunngilaq, tassa tarnikkut persuttaaneq akiorniarlugu inatsiseqanngimmat. Tamanna annermik ajornartorsiutaavoq, tarnikkut persuttaaneq meeqqat inuusuttullu imminnut naleqartinnerannut kiisalu inuunerup ingerlateqqinnissaanut</p>	

piginnaasaannut aseruisarmat. Taamaattumik tarnikkut persuttaasarneq akiorniarlugu inatsisiliortoqarnissaa piffissanngorpoq” taama isumaqarpoq.

Her i tekstboks 9 bemærkes det, at oversætteren har skrevet noget meget uheldigt: ”*Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lynge isumaqanngilaq, ...*” Når man læser det, giver det umiddelbart indtryk af, at børnetalsmanden ikke har nogen betydning. Dette skyldes, at oversætteren har fulgt den danske ordstilling i SL-teksten og ordret, som ikke er hensigtsmæssig i grønlandsk grammatik. Her bemærkes det, at *mener ikke* er oversat til *isumaqanngilaq*, som også kan forstås *betyder ikke noget*. I forslaget til en alternativ oversættelse har jeg byttet om på ledsætningerne: ”Qanigisariinni persuttaasarneq akiorniarlugu Naalackersuisut iliuusissatut pilersaarutaat nutaaq naammaginanngitsoq, meeqqat illersuisuat isumaqarpoq.” Her skal man bemærke, at jeg har oversat, *mener ikke* til *isumaqarpoq*, og *er nok* til *naammaginanngitsoq*, som er ækvivalent til *ikke nok*. Når man kigger på ordene enkeltvis, har de den omvendte betydning, men hvis man kigger på sætningen i sin helhed, er betydningen overført semantisk korrekt og kan ikke misforstås i TL-teksten. Resten af teksten i TL-teksten har oversætteren fået løst rigtig godt, selvom jeg i mit forslag har valgt en lidt anderledes syntaksopbygning i dele af teksten.

Tekstboks 10	
Pressemeddelelse 5, bilag 5	Oversættelse
Der er i disse dage debat om krænkelser og overgreb mod børn. MIO ønsker debatten i samfundet velkommen, og kommer her med et debatindlæg baseret på erfaringerne fra rejserapporterne og de daglige borgerhenvendelser der kommer ind fra hele landet. Meget af debatten kører på at det er nødvendigt med højere straffe til krænkerne for at komme problemet til livs.	Ulluni makkunani meeqqat kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorfigineqarnerat nakuuserfigineqarnerallu eqqartorneqaruttorput . Inuiaqatigiinni oqallinneq taanna MIO-mit tikilluaqquneqarpoq, maannalu oqallisissiamik ilanngussaqaassaagut misilittakkavut angalanermi nalunaarusiatsinni allassimasut najoqqutaralugit aamma ulluinnarni innuttaasunit nuna tamakkerlugu saaffigineqartarnerput tunngavigalugu. Oqallinnermi eqqartorneqarnerpaajusut

	tassaapput pisariaqalersimasooq meeqqanut innarliisut ullumikkornit sakkortunerusumik pillaassorneqarsinnaanissaat , ajornatorsiutit pineqartut qaangerniassagutsigik.
Alternativ oversættelsesforslag	
Ulluni makkunani meeqqanut kinguaassiutitigut kannguttaatsuliortarnerit innarliisarnerillu oqaluuserineqarput. MIO-p inuiaqatigiinni oqallisigineqartoq tikilluaqquaa, uanilu angalanernit nalunaarusianit misilittakkanik ulluinnarnilu innuttaasunit nuna tamakkerlugu saaffiginnissutinik takkuttartunik tunngaveqartunik oqallinnermut ilanngussaqaarpoq. Ajornartorsiut iluarsiniarlugu kannguttaatsuliortunut sakkortunerusumik pillaasoqartarnissaa pisariaqartoq pingaartumik oqallisigineqarpoq.	

I ovenstående tekstboks vil der ikke blive beskæftiget med syntakstopbygningen i teksten, derimod vil der være fokus på grammatiske fejl og slåfejl i TL-teksten. Den første ord jeg bemærker i oversættelsen er, *kanngutsaatsuliorfigineqarnerat*, fejlen i ordet er markeret med rødt. Den rette ord er *kannguttaatsuliorfigineqarnerat*. Jeg lægger også mærke til, at debat er oversat til *eqqartorneqaruttorput*, som er ækvivalent til berøre, omtale, tale om ifølge ordbogen i *oqaasileriffik.gl* (*eqqartorpaa*). I forslaget til oversættelsen har jeg ændret det til *oqaluuserineqarput*, ergo *debat* om krænkelser og overgreb. Det næste ord der bemærkes, er markeret med grøn: *pillaassorneqarsinnaanissaat*. Det er en grammatisk fejl, som giver ingen mening på grønlandsk. Her har oversætteren forsøgt at oversætte ordet *straffe* (straf), på grønlandsk ifølge *Oqaasileriffik*: *pillaat*, *pillaaneq*, *pillagaaneq*, *pillarneqaat*, *pineqaat*. Derfor har jeg i mit forslag til oversættelsen skrevet *pillaasoqartarnissaa*.

Den grammatiske fejl med *straf* ses også i andre dele af oversættelsen, som jeg ikke har inkluderet i ovenstående tekstboks. Her har oversætteren skrevet: *pillaassuineq*, *pillaassuiniarneq* og *pillaassorneqarsinnaanissaat*. Se bilag (Pressemeddelelse 5).

Den sidste bemærkning her er en slåfejl i *ajornartorsiutit*, hvor bogstavet -r udeladt i oversættelsen. Alle de ovenstående grammatiske og slåfejl der er nævnt her, kunne være undgået med korrekturlæsning af oversættelsen ved eventuelt brug af *kukkuniii*aat, da den fanger alle fejlene.

Konklusion:

Jeg har i denne opgave valgt at lave oversættelseskritik af en række pressemeddelelser fra Børnerettighedsinstitutionen MIO pressemeddelelser fra perioden juni 2021 til januar 2022.

Jeg har til opgaven benyttet Katharina Reiss' oversættelseskritiske teori som grundlag i analyserne. Katharina Reiss' konklusion er, at 1) oversættelsen skal være undersøgt i henhold til teksttypen, lingvistiske elementer, og pragmatiske elementer, 2) funktionelle oversættelser skal vurderes med hensyn til de tilpasninger der er i oversættelsen, 3) man skal tage hensyn til, at der er tale om mennesker med forskellige forståelse, fortolkning og personlighed, og derfor giver både oversætter og kritiker en subjektiv udlægning af deres respektive opfattelser af hvad en tredje part har skrevet, og endelig 4) er en oversættelseskritik er kun objektiv såfremt den tager hensyn til subjektive begrænsninger (Reiss 114).

Jeg fandt frem til, at pressemeddelelserne er primært af teksttypen informative tekster. Men der er også appellative faktorer i meddelelserne. For det første, hører pressemeddelelser under informative teksttyper, de er indholdsorienterede tekster, og kendetegnende for dem er, at de har en effektiv kommunikation og præcision som hensigt. For det andet, er der nogle appellative faktorer i pressemeddelelserne, idet målet med dem er, at børnetalsmanden vil f.eks. have politikerne eller ansvarlige myndigheder og befolkningen skal gøre noget ved de problemstillinger der påpeges. Kendetegnende for appellative teksttyper er nemlig, de har til formål at påvirke modtageren til, at gøre nogle bestemte handlinger i forhold til egne ønsker (Reiss, s. 38-43).

Det er vigtigt at kigge på de semantiske, grammatiske og stilistiske indhold, når man undersøger informative tekster. Og det er meget vigtigt at oversættelsen er oversat i sin helhed, og er i overensstemmelse med de sproglige normer i TL-teksten, så læseren kan forstå teksten. Når emnet og de vigtigste elementer er oversat i deres helhed, vurderes oversættelsen som tilfredsstillende.

I min analyse af pressemeddelelserne fandt jeg frem til en del semantiske fejl, det er fejl som ændrer betydningen i TL-teksten i forhold til SL-teksten. Dertil fandt jeg også grammatiske fejl og slåfejl. I de fleste analyserede tekster, har oversætteren fulgt SL-tekstens syntaktiske opbygning, hvilket gør teksterne svære at læse og forstå i flere tilfælde. Der er også fundet udeladelser og tilføjelser i oversættelserne. På baggrund af de nævnte fejl, kan teksterne ikke siges at være tilfredsstillende oversat, da de ikke er oversat i deres helhed, og er ikke overensstemmelse med de sproglige normer i TL-teksten.

Andet kriterie ifølge Reiss' teori om funktionelle oversættelser, er ikke relevant i denne opgave, da de analyserede tekster ikke er funktionelle oversættelser.

Med hensyn til kriteriet om, at oversætteren og kritikeren har hver deres forståelse, fortolkning og personlighed, har jeg været opmærksom på oversætterens oversættelsesmetode. Oversætterens foretrukne metode er at oversætte komma-til-komma eller ledsætning-for-ledsætning, som ikke tager hensyn til sprogenes forskelligheder. I de fleste tilfælde har denne tilgang, resulteret i sætninger der er svære at forstå. Men jeg fandt også et eksempel, hvor denne metode har været en god løsning. Men syntakstopbygningen bør være tilpasset TL-sproget, for en bedre læseoplevelse til læseren. I forhold til de analyserede tekster, vurderer jeg, at det er på denne måde oversætteren generelt løser sine oversættelser. Dette kan også være valgt på grund af tidspres.

På baggrund af oversætteren og jeg selv fortolker tekster, der er skrevet af andre personer, ud fra vores egen forståelse og personlighed, er det umuligt at svare på om det virkelig, har været objektiv oversættelseskritik. Jeg har i mine alternative oversættelsesforslag og analyser, forsøgt at forbedre de oversættelser, som jeg finder fejlagtige og påvise fejlene.

Perspektivering:

Jeg har i problemformulering til denne opgave valgt at stille to spørgsmål, som er følgende:

1. Har grammatiske fejl og stavefejl påvirkning for troværdigheden af en virksomhed/institution?
2. Hvordan kan man sikre en oversættelse med mindst mulige grammatiske og stavefejl, så man mindsker sandsynligheden for at miste sin troværdighed, som virksomhed/institution?

Men hensyn til den første spørgsmål har jeg forsøgt at finde tidligere undersøgelser, som kan være relevant, ved hjælp af Google Scholar. Det viste sig imidlertid, at det er svært at få adgang til videnskabelige artikler, da det kræver betaling eller uddannelsesinstitutioner skal først have en aftale, for at studerende kan læse artiklerne. Jeg fandt dog frem til en videnskabelig artikel, som konkluderer blandt andet, at dårlig grammatikbrug kan signalere mangler i kompetence og karakter, almindelige grammatiske fejl påvirker personens skrivefærdigheder negativt, og de påvirker bedømmelsen af forfatterens personlighed negativt⁸. Her har man undersøgt hypotetiske jobansøgninger, med næsten ingen fejl i grammatikken og ansøgninger med mange grammatiske fejl.

Derfor mener jeg, at grammatiske fejl og stavefejl, påvirker i noget grad troværdigheden af forfatteren af en tekst. Hvis der er for mange almindelige grammatiske fejl, kan modtagerne bedømme ens kompetencer negativt.

I forhold til det andet spørgsmål, mener jeg, at det er vigtigt at have god tid til at oversætte en tekst. Mange oversættelsesopgaver kan komme som hasteopgaver, det giver tidspres for oversætteren, og det kan i nogle tilfælde resultere i en ikke tilfredsstillende oversættelse, hvor oversætteren har ikke være fokuseret pga. tidspreset. Oversætterens kompetencer er også vigtige i dette spørgsmål. Oversætteren bør ikke acceptere en opgave, som er teknisk orienteret, hvis vedkommende ikke har f.eks. kompetence til at oversætte tekniske termer. Til sidst er det altid godt at læse selv sin oversættelse med kritiske øjne, og hvis man har mulighed for det, er det bedre at få den korrekturlæst af en anden person.

⁸ ScienceDirect: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0191886918306512>

Bibliografi:

Reiss, K. (2000). *Translation Criticism - The Potentials and Limitations: Categories and Criteria for Translation Quality Assessment*. Routledge 2014.

Bjørnum, Stig. *Grønlandsk Grammatik*. Forlaget Atuagkat, 2012.

Jones, Kirsten Gade & Robert Petersen: *Ordbogen*. Ilinnisiorfik Undervisningsmiddelforlag, 2003

April Bleske-Rechek, Katie Paulich, Paige Shafer, Chloe Kofman: *Grammar matters: The tainting effect of grammar usage errors on judgments of competence and character, Personality and Individual Differences*, Volume 141, 2019.

Bilag:

Bilag 1

Pressemeddelelse 1: <https://mio.gl/wp-content/uploads/2021/07/Bornetalsmand-Tiltraengt-med-forskning-i-unges-mentale-helbred2.pdf>

Bilag 2

Pressemeddelelse 2: <https://mio.gl/wp-content/uploads/2021/10/Pressemeddelelse-Borgerhenvendelser-til-MIO-2020.pdf>

Bilag 3

Pressemeddelelse 3: https://mio.gl/wp-content/uploads/2021/11/MIO-pris-2021_kal.pdf

Bilag 4

Pressemeddelelse 4: <https://mio.gl/wp-content/uploads/2021/11/Bornetalsmand-om-Selvstyrets-fejlslagne-strategier-for-selvordsforebyggelse-Sporg-nu-de-unge-hvad-der-skal-til-for-at-knaekke-kurven..pdf>

Bilag 5

Pressemeddelelse 5: https://mio.gl/wp-content/uploads/2022/01/PM_hojere- Straf_grl.pdf